

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

7/69
6K-24

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610.33/36
Konu : Yazılı soru önergesi

17.01.12* 511

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın 14/10/2011 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-69/3159 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Alaattin YÜKSEL'e ait 7/69 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı "17.08.1999 ve 12.11.1999 Tarihlerinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile deprem felaketinin yol açtığı olumsuz şartları gidermek amacıyla, bir defalık Ek Gelir Vergisi, Ek Kurumlar Vergisi, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi, Ek Emlak Vergisi ve Faiz Vergisi alınması öngörülmüş ve 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere, Özel İletişim ve Özel İşlem Vergileri ihdas edilmiştir.

Daha sonra özel iletişim ve özel işlem vergilerinin süreleri uzatılmış olup, 01.01.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5035 sayılı Kanunla özel işlem vergisi kaldırılmış, özel iletişim vergisi ise 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesine hüküm eklenmek suretiyle vergi hukukumuzda yeni bir vergi olarak yerini almıştır.

4481 sayılı Kanun çerçevesinde, faiz vergisi ile belediyeler tarafından tahsil edilen ek emlak vergisi dahil olmak üzere toplam 2.649.745.000-TL ek vergi, 1.987.033.000-TL özel işlem vergisi ile 3.114.342.000-TL özel iletişim vergisi tahsil edilmiştir.

Öte yandan, 4481 sayılı Kanuna göre toplanan vergilerin ve depremle ilgili yapılan harcamaların ödenek ve kaynak bazında dağılımı, şeffaf yönetim anlayışının bir gereği olarak, Gelir İdaresi Başkanlığınca yayınlanan Yıllık Faaliyet Raporları ile Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından aylık olarak çıkarılan Kamu Hesaplar Bülteninde yer almaktadır. Söz konusu süreli yayınlara birimlerin resmi internet (www.gib.gov.tr, www.muhasabat.gov.tr) sitelerinden ulaşmak mümkündür.

Diğer taraftan, deprem harcamalarının izlenmesi ve kamuoyunun bu konuda bilgilendirilmesi amacıyla anılan depremler sonrasında ilgili yıl Bütçe Uygulama Talimatları kullanılmak suretiyle idarelerden deprem harcamalarına ilişkin veriler talep edilmiştir.

Bu verilere göre anılan depremlerin meydana geldiği 1999 yılından 2003 yılı Mart ayı sonuna kadar olan döneme ilişkin olarak tüm idarelerin depremlere ilişkin müdahale ve iyileştirme harcamaları toplam 3.946.000.000-TL olarak gerçekleşmiştir.

Mali sistemde ciddi problemlere yol açan fon uygulamalarının kaldırılmasına yönelik izlenen politika gereği Devlet bütçesinin temel ilkelerinden birisi olan birlik ilkesi uygulamaya sokulmuş ve 2000 yılından sonra fon sisteminin tasfiyesine yönelik yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunla düzenlenmiş olan Afetler Fonu tasfiye edilerek bu kapsamda elde edilen gelirlerin genel bütçe geliri olarak kaydedilmesi ve bu alandaki harcamaların ilgili idare bütçelerinde tefrik edilen ödeneklerle karşılanması sağlanmıştır.

2009 yılında yürürlüğe giren 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla birlikte afet yönetimi konusunda yeni bir anlayış uygulamaya konmuş ve idari yapılanmada değişikliğe gidilmiştir. Bu kapsamda, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bünyesinde yer alan Afet İşleri Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı bünyesinde yer alan Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Başbakanlık bünyesinde yer alan Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kaldırılarak Başbakanlığa bağlı genel bütçeli bir idare olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuştur. Yine aynı Kanunun 23 üncü maddesi ile Başkanlık bütçesinde afet ve acil durum faaliyetleri ödeneği tefrik edilmektedir. Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılarak kullanılmakta olan bu kaynaktan Başkanlıkça uygun görülen hallerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabilmektedir.

2003 yılı sonrasında fonların tasfiyesine ilişkin izlenen genel politika gereği depreme yönelik olarak oluşturulmuş bir fon bulunmamaktadır. Ancak, şimdiye kadar olduğu gibi deprem ile diğer her türlü afet ve acil durum halleri öncesi ve sonrasına yönelik harcamaları karşılayacak kaynak ilgili idare bütçelerine ödenek öngörülme suretiyle temin edilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.


Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı